

prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Leova (S.Gurițanu)
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (D.Fujenco, Șt.Starciuc, L.Caraianu)

ÎNCHEIERE

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul	Tamara Chișca-Doneva
Judecătorii	Sveatoslav Moldovan
	Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Tanasachi Dumitru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei privind refuzul acordării dreptului la pensie, obligarea acordării dreptului la pensie și repararea prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 08 iulie 2019 a Curții de Apel Comrat prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 14 martie 2019 a Judecătoriei Cimișlia sediul Leova,

c o n s t a ț ă

La 28 noiembrie 2018 Tanasachi Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea deciziei privind refuzul acordării dreptul la pensie, obligarea acordării dreptului la pensie și repararea prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii a indicat că a depus la 05 septembrie 2018 cerere împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova (CTAS Leova) din cadrul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă.

A menționat că, a activat din anul 1995 în cadrul IP Leova (anterior CPR Leova), inclusiv în funcții legate de paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie). Conform certificatului nr.301 din 17.08.2018 emis de șeful IP Leova, Andrei Sîrbu, a fost constatat că vechimea în muncă a reclamantului, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele Organelor Afacerilor Interne nr.1544 din23.06.1993, la data de 03.08.2018, a constituit 38 ani și 02 zile. În temeiul ordinului MAI al RM nr.96 din 20.03.2018, a fost stabilit că se acordă înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul

subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea MAI pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoarele de detenție provizorie).

A menționat că, în pofida prevederilor legale, pe data de 17.10.2018, acesta a primit decizia cu nr.36 din 16.10.2018, semnată de șeful CTAS Leova din cadrul CNAS, prin care s-a decis că nu este temei de stabilire a pensiei pentru vechimea în muncă reclamantului.

Astfel, în dezacord cu această decizie reclamantul a contestat-o la CNAS (în condițiile art.14 al Legii contenciosului administrativ) prin cererea prealabilă din 19.10.2018, primită de destinatar pe data de 23.10.2018, solicitând anularea acestei decizii cu stabilirea dreptului la pensie vizat supra. Soluționând cererea vizată, reclamantul a primit pe data 09.11.2018 răspunsul la cererea prealabilă vizată, semnată de vicepreședintele CNAS, Alexei Sîci prin care cererea prealabilă a fost respinsă.

A susținut reclamantul că CNAS a interpretat eronat legea și i-a încălcat dreptul la pensie pentru vechimea în muncă al polițistului care este garantat de lege. I-a fost cauzat stres și anxietate, cauzate de neîncrederea în ziua de mâine, prin privirea acestuia de sursa de existență, fapt prin care familia sa a fost pusă la limita existenței. Reclamantul a suportat un șoc emoțional puternic, care se manifestă până în prezent, fiind extrem de indignat de faptul că după mulți ani de muncă ireproșabilă în funcția de colaborator al poliției a fost lipsit de dreptul său fundamental la pensie pentru vechimea în muncă.

A solicitat anularea deciziei de refuz cu nr.36 din 16.10.2018, semnată de șeful CTAS Leova din cadrul CNAS, Silvia Caimacan prin care a fost respinsă cererea reclamantului cu nr.695 din 05.09.2018, cu privire la stabilirea pensiei pentru vechimea de muncă, obligarea CNAS de a stabili reclamantului pensia pentru vechimea de muncă conform cererii nr.695 din 05.09.2018; încasarea din contul CNAS în beneficiul reclamantului a sumei de 30 000 de lei în scopul reparării prejudiciului moral cauzat prin decizia contestată; încasarea din contul CNAS în beneficiul reclamantului a tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamant în legătură cu prezenta cauză civilă.

Prin hotărârea din 14 martie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova a fost admisă parțial acțiunea. S-a anulat decizia nr.36 din 16 octombrie 2018 emisă de către șeful Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Leova din cadrul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Silvia Caimacan, prin care a fost respinsă cererea lui Tanasachi Dumitru cu nr.695 din 05 septembrie 2018 cu privire la stabilirea pensiei în baza vechimii în muncă. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a-i stabili lui Tanasachi Dumitru, pensia pentru vechimea în muncă conform cererii nr.695 din 05 septembrie 2018. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale, în beneficiul lui Tanasachi Dumitru, prejudiciul moral în sumă de 10 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 de lei, iar în total suma de 13 000 de lei. În rest acțiunea s-a respins, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 08 iulie 2019 a Curții de Apel Comrat s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 14 martie 2019 a Judecătoriei Cimișlia sediul Leova.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că instanța de fond la emiterea hotărârii legal și întemeiat a admis parțial acțiunea, or, conform prevederilor art.8 din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Conform prevederilor pct.10) al anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.583 din 26 mai 2006, deținerea preveniților se efectuează în izolatoarele de urmărire penală...preveniții - în izolatoare de urmărire penală sau secții cu statut de izolatoare de urmărire penală din cadrul penitenciarelor nespecializate”.

Legea cu privire la Poliție și statutul polițistului nr.320 din 27.12.2012, art.21 alin.(1) lit. k), prevede că, în domeniul de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, al protecției drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și comunității, poliția are următoarele atribuții, și anume asigură deținerea persoanelor reținute în izolatoarele de detenție provizorie, precum și escortarea acestora.

Instanța de apel a relatat că Izolatorul de detenție Provizorie din cadrul Comisariatului de Poliție Leova și ulterior Inspectoratul de Poliție Leova constituie „izolator de urmărire penală” în sensul dreptului autohton, astfel subdiviziune în cadrul căreia persoanele reținute (arestate) în cadrul dosarelor penale ori contravenționale, sunt plasate în detenție.

Astfel, instanța de apel a susținut poziția instanței de fond referitor la faptul că, detenția persoanei în Izolatoarele de Detenție Provizorie ale Inspectoratelor de poliție constituie veritabile forme de „privațiune de libertate” și careva temeieri de a considera că aceste izolatoare nu ar constitui „izolatoare de urmărire penală” nu poate fi sub nici o formă acceptat. Deci, în perioada îndeplinirii funcțiilor sale, Tanasachi Dumitru a îndeplinit funcții legate de paza, escortarea și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală în sensul dreptului intern relevant.

Instanța de apel a menționat că, Tanasachi Dumitru activând în funcția deținută, se expunea unui nivel înalt de pericol, datorat specificului activităților legate de supravegherea persoanelor aflate în detenție care implică un risc real și rezonabil pentru sănătatea și chiar viața colaboratorului de poliție, deoarece persoanele plasate în detenție pot manifesta o conduită agresivă față de colaboratorii de poliție care asigură paza acestora, putând fi bolnavi de boli contagioase, precum și faptul că supravegherea deținuților implică un efort fizic și psiho-emoțional sporit

din partea colaboratorilor de poliție, determinat de stresul permanent care este inerent unei astfel de activități și nivelului sporit de atenție.

La 16 august 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 08 iulie 2019 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând că a fost adoptată pripit, nefiind studiate actele normative în vigoare ce guvernează raportul material-litigios, instanța ignorând argumentele apelantului.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost inițiat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Comrat a emis decizia contestată la 08 iulie 2019 și a fost recepționată de Casa Națională de Asigurări Sociale la 07 august 2019, conform avizului de recepție.

Astfel, cererea de recurs depusă la data de 16 august 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii

acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de

fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru